

Õpilaste õpitulemuste ja käitumise hindamise, järgmise klassi üleviimise ning täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmise kord

Kinnitatud HVG õppenõukogu 24. jaanuari 2006.a otsusega nr 1-6/2

Muudetud HVG õppenõukogu 29. augusti 2006.a otsusega nr 1-6/9, 30.oktoobri 2009.a otsusega nr 1-6/2, 27.08.10 otsusega nr 1-6/8, 12.11.2013 nr 1-6/3, 05.06.2014 nr 1-6/6; 30.08.2016. a otsusega nr 1-6/9
Kooskõlastatud Hoolekogus 06.02.2013.a.

1. Õpitulemuste hindamise alused

- 1.1. **Hindamine** on õppeprotsessi oluline ja kohustuslik osa, mille eesmärgiks on:
  - 1.1.1. motiveerida õpilasi sihikindlalt õppima;
  - 1.1.2. suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, toetada edasise haridustee valikut;
  - 1.1.3. suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja arengu toetamisel;
  - 1.1.4. määratleda õpilaste individuaalsed õpitulemused lähtuvalt õppekavas kehtestatud nõuetest;
  - 1.1.5. anda õpetajale ja kooli juhtkonnale teavet lähtuvalt õppeprotsessi tulemustest õpilase, klassi, kooli ja õppeainete tasandil;
  - 1.1.6. anda õpilasele ja lapsevanemale teavet õpilase õpiedukusest.
- 1.2. **Hindamise objektiks** on õppekavaga määratletud õpitulemused.
- 1.3. **Õpitulemusi** hindab klassi- või aineõpetaja õpilase suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel.
- 1.4. **Käitumist** hindab klassijuhataja koostöös aineõpetajatega.
- 1.5. **Olenevalt** aine, klassi või kooliastme iseärasustest, hinnatakse koos, eraldi või kombineeritult:
  - 1.5.1. verbaalset informatsiooni ;
  - 1.5.2. motoorseid oskusi ja vilumusi ;
  - 1.5.3. isiklikke ja meeskonnatöö oskusi.
- 1.6. **Hinne** väljendab reaalse ja oodatava õpitulemuse suhet. Hinde sisuline väärtus on kirjeldatud ainekavades.
- 1.7. **Õppeainetes**, mis eeldavad erivõimel põhinevaid oskusi (kehaline kasvatus, muusika, kunsti ja tööõpetus) arvestatakse hindamisel ka õpilaste püüdlikkust, suhtumist õppeainesse ja teoreetilisi teadmisi.

2. Õpitulemuste hindamine

- 2.1. Õpilastel hinnatakse teadmiste ja oskuste omandatust.
- 2.2. Lähtuvalt kooliastme ja õppeaine eripärast arvestatakse hindamisel:
  - 2.2.1. omandatud teadmiste ja oskuste ulatust, õigsust, esituse täpsust ja loogilisust;
  - 2.2.2. õpilase suutlikkust oma oskusi ja teadmisi suuliselt ja kirjalikult väljendada;
  - 2.2.3. vigade arvu ja liiki;
  - 2.2.4. praktilise töö teostust.
- 2.3. Ainekavades toodud õpitulemusi hinnatakse 3.-12. klassides 5-pallisel hindamisskaalal.

3. Hinde kriteeriumid

- 3.1. Hinde “5” (“väga hea”) saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on täiel määral ainekava nõuetele vastav (90–100%) ja praktilises tegevuses ilmneb omandatu iseseisev ja loov rakendamine.
- 3.2. Hinde “4” (“hea”) saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on üldiselt ainekava nõuetele vastav, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi (75-89%) ja praktilises tegevuses jääb mõnel määral puudu iseseisvusest.
- 3.3. Hinde “3” (“rahuldav”) saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on üldiselt ainekava nõuetele vastav, kuid esineb puudusi ja vigu (50-74%) ja teadmiste rakendamisel praktilises tegevuses esineb raskusi ning õpilane vajab juhendamist ja suunamist.
- 3.4. Hinde “2” (“puudulik”) saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on osaliselt ainekava nõuetele vastav, esineb olulisi puudusi ja vigu (20–49%).
- 3.5. Hinde “1” (“nõrk”) saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus ei vasta ainekava nõuetele (0–19%).
- 3.6. Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine õpilase poolt, võib vastavat suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindega “1” (“nõrk”).
- 3.7. 1. ja 2. klassis (esimene poolaasta) õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel kõigis õppeainetes kasutatakse sõnalisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid.

- 3.8 Alates teisest poolaastast 2. klasside õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel kõigis õppeainetes kasutatakse numbrilisi hinnanguid.

4. Õpitulemuste hindamine

- 4.1. Õpitulemuste osas jaguneb hindamine:

- 4.1.1 õpiprotsessi hindamine;
- 4.1.2 arvestuslik hindamine;
- 4.1.3 tasemehindamine;
- 4.1.4 kokkuvõttev hindamine: õppeveerandi, poolaasta, kurssi, aasta, astme eest;
- 4.1.5 kujundav hindamine.

5. Õpiprotsessi hindamine

- 5.1 Õpiprotsessi hindamine on õppimise üksiktulemuste hindamine, eesmärgiga anda õpilastele tagasisidet õppimise edukusest, selgitada välja probleeme õppimises, suunata, korrigeerida ja vajaduse korral diferentseerida õpiülesandeid, arvestades õpilaste iseärasusi, toetada õpimotivatsiooni ja positiivset enesehinnangut.
- 5.2 Protsessi hindamisel arvestatakse nõutavaid õpitulemusi, õpilase võimeid ja arengut.
- 5.3 Protsessihindamise liigid:
  - 5.3.1 diagnoosiv – on võimalik analüüsida õppimise käiku, andes iga vaatluse või kontrollimise järel pildi õpilase hetkeseisust; esialgsetest tulemustest, edusammudest ja õpiraskustest, raskuste põhjustest.
  - 5.3.2 kujundav - õpitegevuse kujundamine vajalikus suunas – valmisolek uute ülesannete täitmiseks, meetodid raskuste ületamiseks, vigade parandamisel kogetav eduelamus, mis aitab kaas positiivse õpimotivatsiooni kujundamisele.
- 5.4. Protsessi hindamise vahendid ja objektid valib õpetaja.
- 5.5. Õpetaja võib panna ka 5% kõrgema või madalama hinde, arvestades sooritatud töömahtu, ülesannete keerukust, vigade arvu ja liiki.
- 5.6. Diferentseeritult hinnatakse püsiva kirjaliku kõne puudega õpilase kirjalikke töid, kui õpilane saab regulaarselt logopeedilist abi, parandusõpet või kui õpetaja töötab temaga individuaalselt logopeedi nõuannete järgi.
- 5.7. Kirjalike tööde diferentseeritud hindamisel ei arvestatakse düsgraafia omaseid spetsiifilisi vigu vealiikide järgi. Ühte liiki vead loetakse üheks veaks.
- 5.8. Protsessihinded kantakse e-päevikusse. Kui on tegemist kogu klassi haarava hindamisega, tähistatakse töö nimetusega.
- 5.9. Õppeveerandi või kursuse õpitulemuste omandamist kontrollivate kirjalike tööde aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste õppeainete õpetajatega.
- 5.10. Protsessihindeid „nõrk“ või „puudulik“ võib õpilane üks kord järele vastata õpetajaga kokkulepitud ajal kümne õppepäeva jooksul pärast hinde teadasaamist.
- 5.11. Järeltöö hinne kantakse e-päevikusse kaldkriipsuga mitterahuldava hinde järele. Kui õpilase vastus on endiselt mitterahuldav, jääb klassipäevikusse esmalt saadud mitterahuldav hinne. Kui õpilane ei tulnud järele vastama mittemõjuval põhjusel, mitterahuldavhinne jääb samaks, õpetajab kirjutab kommentaare (õpilane ei tulnud järele vastama).
- 5.12. Õpetaja paneb välja hinded e- päevikusse vastavalt õpetaja töökavale viie päeva jooksul peale kirjaliku töö toimumist ja kolme päeva jooksul peale õpilase suulist vastust.
- 5.13. Kodutööde sisu ja täimise tähtaeg märgitakse e-päevikusse hiljemalt tundi toimumise päeval.

6. Arvestuslik hindamine

- 6.1 Arvestusliku hindamise all käsitletakse kontrolltööd, testid.
- 6.2 Arvestuslik hindamine on ühe tervikliku õppeteema või ainekursuse käsitlemise järel nõutavatele õpitulemustele hinnangu andmine.
- 6.3 Arvestuslikul hindamisel lähtutakse ainekavas ja töökavas määratud nõutavate õpitulemuste saavutatust.
- 6.4 Arvestuse eesmärgiks on anda õpilasele võimalus oma huve ja võimeid määratleda ning arendada, samuti eksamikogemusi omandada.
- 6.5 Arvestus võib olla:
  - 6.5.1 kirjalik (arvestustöö kestvus kuni 120 minutit);
  - 6.5.2 suuline (arvestusepileti küsimustele vastamine, ettekanne, kõne vms);
  - 6.5.3 kombineeritud (kirjalik ja suuline)
  - 6.5.4 webipõhine
- 6.6 Arvestuse vormi ja vahendid valib õpetaja ning kooskõlastab õppetoolide juhatajaga. On soovitatav valmistada erineva raskusega arvestustööd.

- 6.7 Arvestuslikud tööd toimuvad ainult varem kindlaksmääratud ajal ja kohas, kõigile õpilastele kindlustakse võrdsed tingimused.
- 6.8 Arvestuslike tööde aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste õppeainete õpetajatega.
- 6.9 Koolist puudunud õpilastel on võimalik arvestuslikku tööd järgi vastata kokkuleppel õpetajaga kindlaks tähtjaks. Töö peab olema juhul, kui õpetajaga pole teisiti kokku lepitud, täidetud kümne päeva jooksul. Kui õpilane jätab selle ülesande mõjuva põhjuseta kokkulepitud ajaks täitmata, pannakse e-päevikusse puudumismärgi järele kaldkriipsuga hinne “nõrk”.
- 6.10 Ühel õppenädalal ei tohi üldjuhul olla enam kui 2 arvestuslikku tööd.
- 6.11 Pärast hinde teadasaamist on õpilasel õigus õpetajapoolsele seletusele selle kohta, miks ta vastava hinde sai.
- 6.12 Õpetaja võib panna ka 5% kõrgema või madalama hinde, arvestades sooritatud töömahtu, ülesannete keerukust, vigade arvu ja liiki.
- 6.13 Arvestuslikud tööd on kõigile õpilastele kohustuslikud.
- 6.14 Arvestuslikku mitterahuldavat hinnet on võimalik parandada 1 kord. Seda on võimalik teha kokkuleppel õpetajaga kümne õppepäeva jooksul. Järeltöö hinne märgitakse tähekesega. Kui õpilase vastus on endiselt mitterahuldav, jääb e-päevikusse esmalt saadud mitterahuldav arvestuslik hinne, õpetaja paneb kommentaare. Kui õpilane ei tulnud mittemõjuval põhjusel järele vastama, mitterahuldav hinne jääb samaks, õpetaja kirjutab kommentaare (õpilane ei tulnud järele vastama).
- 6.15 Õpilasele, kes puudus koolist arvestusliku töö sooritamise ajal, mida hinnatakse kokkuvõtva hindega, hinnet ei panda, aga elektronpäevikusse (e - kooli) pannakse „!“. Peale seda, kui õpilane määratud hindamiskorra poolt tähtjaks sooritab vajaliku töö, „!“ märgi asemele pannakse saadud hinde. (12.11.2013.a. ÕN 1-6/3)
- 6.16 Juhul, kui õpilane puudus töötegemise ajal, mida hinnatakse kokkuvõtva hindega, ja ei ilmunud õpetaja poolt määratud tähtjaks kordustöö tegemiseks ilma mõjuva põhjuseta, tulemused võivad olla hinnatud hindega „nõrk“, mis ei kuulu ümbertegemisele. (12.11.2013.a. ÕN 1-6/3)

7. Tasemehindamine

- 7.1 Tasemehindamine on koolitöö välisindamise aspekt, mille abil kontrollitakse kooliastme lõpetamiseks vajalike õpitulemuste omandatust.
- 7.2 Vastavalt klassiastmetele on ainevaliku üldised põhimõtted järgmised:
  - 7.2.1 3. klassi õpilased sooritavad riiklikult ettenähtud tasemetööd;
  - 7.2.2 6. klassi õpilased sooritavad riiklikult ettenähtud tasemetööd.
- 7.3 Tasemetööd numbriliselt ei hinnata. Hindamine toimub üksikülesannete kaupa täisarvulistest punktides. Punkte arvestatakse hindamisjuhendi alusel (05.06.2014 ÕN 1-6/6).

8. Kokkuvõttev hindamine

- 8.1 *Kokkuvõttev hindamine põhikoolis:*
  - 8.1.1 Õppeaines pannakse välja üks kokkuvõttev hinne veerandil ja üks aastahinne.
  - 8.1.2 Õppeaine veerandihinded pannakse üldjuhul välja vähemalt kolme protsessihinde põhjal.
  - 8.1.3 Õppeaines, mida õpitakse ühe nädalatunniga pannakse poolaasta lõpul välja hinne kahe eelnenud õppeveerandi jooksul saadud protsessihinnete alusel.
  - 8.1.4 Kokkuvõtlikud hinded pannakse välja e-päevikus olevate hinnete alusel ja need väljendavad ainekava nõudmisi.
  - 8.1.5 Kokkuvõtlikud hinded kantakse e-kooli klassitunnistusse.
  - 8.1.6 Kui õpilane mittemõjuval põhjusel ei ole veerandi lõpuks nõutavaid hinnatavaid ülesandeid täitnud, arvestatakse hinnet “nõrk”, mis tähistab nõutavate teadmiste ja oskuste puudumist. E-päevikusse ja tunnistusele pannakse välja sel juhul hinne “nõrk”.
  - 8.1.7 Õpilasele, kes on koolist pikemat aega puudunud enam kui 50% tundidest (põhjus ei ole oluline) ja ei ole veerandi lõpuks nõutavaid hinnatavaid ülesandeid täitnud, kokkuvõtvat veerandihinnet välja ei panda. Talle antakse võimalus need ülesanded täita õpetajaga kokkulepitud ajal järgmise õppeveerandi lõpuks. Õppeaine veerandihinne või poolaastahinne pannakse välja pärast nõutavate ülesannete täitmist.
  - 8.1.8 Õpilasele, kelle veerandihinne on “puudulik” või “nõrk” või on jäetud välja panemata, määratakse selles õppeaines järgmiseks õppeveerandiks õpiabi tugisüsteem (logopeediline abi, parandusõpe jm), et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.
  - 8.1.9 Kui õppeaine veerandihinne on “puudulik” või “nõrk” või on jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, arvestatakse aastahinde väljapanekul, et õpilase vastaval õppeveerandil omandatud teadmised ja oskused vastavad hindele “puudulik” või “nõrk”.
  - 8.1.10 Õppeaine aastahinne pannakse välja veerandihinnete alusel enne õppeperioodi lõppu.
  - 8.1.11 Kui õpilane jäetakse täiendavale õppetöele, pannakse õppeaine aastahinne välja pärast täiendava õppetöö lõppu arvestades täiendava õppetöö tulemusi.
  - 8.1.12 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetöele.

- 8.1.13 Õppeaine aastahinne kantakse e-kooli klassitunnistusse ja õpilasraamatusse.
- 8.1.14 9. klassi aastahinded kantakse põhikooli lõputunnistusele.
- 8.2 *Kokkuvõtvad sõnalised hinnangud 1. ja 2. klassides:*
- 8.2.1 kokkuvõtvad sõnalised hinnangud 1. klassis kirjeldavad õpilase teadmisi ja oskusi erinevates õppeainetes ning üldpädevusi lähtuvalt õpilasele rakendatud õppekava nõuetest.
- 8.2.2 1. klassi õpilase teadmiste ja oskuste antakse õppeveerandi ja õppeaasta lõpul kirjalikult kokkuvõtvaid sõnalisi hinnanguid, 2. klassi õpilastele – esimese poolaasta lõpul kirjalikult kokkuvõtvaid sõnalisi hinnanguid.
- 8.2.3 kokkuvõtvad kirjalikult sõnalised hinnangud kirjeldavad õpilase arengut, õppeprotsessis osalemist, kooliastme pädevuste ja õpioskuste kujunemist ning õpitulemusi. Kokkuvõtvates hinnangutes tuuakse esile õpilase edusammud ning juhitakse tähelepanu arendamist vajavatele oskustele ning lünkadele teadmistes.
- 8.2.4 kokkuvõtvate sõnaliste hinnangute aluseks on klassi õpetajate tähelepanekud ja märkmed vaatluslehtedel.
- 8.2.5 kirjalike kokkuvõtvate hinnangute andmine toimub järgnevalt:
- 8.2.5.1 Aineõpetaja edastab õpilase klassijuhatajale hinnete väljapanemise päevaks lühilausealise kirjalikku kokkuvõtvat hinnangu, mis võtab arvesse õppeveerandi või õppeaasta rõhuasetusi.
- 8.2.5.2 Selle ja/või omalt poolt vajadusel lisatava lühilausealise kokkuvõtvat hinnangu kannab klassijuhataja vastava õppeveerandi ja õppeaasta lõpul õpilase klassitunnistusele. Hinnangud dateeritakse.
- 8.2.5.3 Õpilasele, kelle õppeveerandi sõnaline hinnang vastab hindele “püüa paremini” või on jäänud välja panemata, määratakse selles õppeaines järgmiseks õppeveerandiks õpiabi tugisüsteem (logopeediline abi, parandusõpe jm), et ta omandaks nõutavad teadmised ja oskused.
- 8.3 *Kokkuvõttev hindamine gümnaasiumiastmes:*
- 8.3.1 Gümnaasiumiastmes pannakse välja õppeaine kursusehinded ja kooliastmehinded.
- 8.3.2 Kokkuvõttev kursuse hindamine toimub gümnaasiumi õpilastele kursuse lõpul.
- 8.3.3 Kokkuvõtlitavad kursusehinded pannakse välja e-päevikus olevate hinnete alusel ja need väljendavad ainekava nõudmisi.
- 8.3.4 Õppeaines pannakse välja üks kokkuvõttev hinne 35-tunnise kursuse kohta.
- 8.3.5 Kui õpilane ei ole lõpuks nõutavaid hinnatavaid ülesandeid täitnud, arvestatakse hinnet “nõrk”, mis tähistab nõutavate teadmiste ja oskuste puudumist. Päevikusse ja tunnistusele pannakse välja sel juhul hinne “nõrk”. Õpilasele antakse võimalus need ülesanded täita õpetajaga kokkulepitud ajal õppeperioodi lõpuni. Õppeaine kursusehinne pannakse välja pärast nõutavate arvestuslike ülesannete täitmist.
- 8.3.6 Õpilasele, kes on koolist pikemat aega puudunud enam kui 50% tundidest (põhjus ei ole oluline) ja ei ole kursuse lõpuks nõutavaid hinnatavaid ülesandeid täitnud, kokkuvõtvat kursusehinnet välja ei panda. Talle antakse võimalus need ülesanded täita õpetajaga kokkulepitud ajal õppeperioodi lõpuni. Õppeaine kursusehinne pannakse välja pärast nõutavate arvestuslike ülesannete täitmist.
- 8.3.7 Kooliastmehinne on õppeaine 10.–12. klassi kursuste kokkuvõttev hinne.
- 8.3.8 Kui õpilane lahkub koolist enne gümnaasiumi lõpetamist väljastatakse väljavõtte õpilasraamatus, kuhu kantud kõik kursusehinded ning samuti protsessihinded.
- 8.3.9 Kui õpilane jäetakse täiendavale õppetööle, pannakse õppeaine kooliastmehinne välja pärast täiendava õppetöö lõppu arvestades täiendava õppetöö tulemusi.
- 8.3.10 Õppeaines, milles riigieksam toimub väljaspool eksamiperioodi, pannakse 12. klassi õpilasele riigieksamiaine kooliastmehinne välja enne riigieksami toimumist. Teiste õppeainete kooliastmehinded pannakse välja hiljemalt eksamiperioodi alguseks.
- 8.3.11 Kooliastmehinded kantakse õpilasraamatusse ja gümnaasiumi lõputunnistusele.

9. Kujundav hindamine

- 9.1. Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega.
- 9.2. Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade) kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad pedagoogid õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtustega ning heade tavadega.
- 9.3. Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.
- 9.4. Arenguvestlusel analüüsitakse õpilase arengut ja toimetulekut tulenevalt õpilase individuaalsest eripärasest ja õpilase, vanema või kooli poolt oluliseks peetavast (näiteks käitumine ja emotsionaalne seisund, hoiakud ja väärtushinnangud, motivatsioon, huvid, teadmised ja oskused). Arenguvestlus võimaldab anda tagasisidet õppekava üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide, läbivate teemade eesmärkide,

ainevaldkondlike eesmärkide ja ainealaste õpitulemuste kohta. Arenguvestlusel seatakse uued eesmärgid õppimisele ja õpetamisele. Arenguvestluse oluline osa on õpilase enesehindamine.

10. Põhikooli õpilase täiendavale õppetööle jätmine

- 10.1 Õpilase täiendavale õppetööle jätmise otsustab kooli õppenõukogu kokkuvõtivate hinnete või kokkuvõtivate sõnaliste hinnangute alusel enne õppeperioodi lõppu.
- 10.2 Täiendavale õppetööle jäetakse põhikooli õpilane mitte rohkem, kui kolmes õppeaines, milles tema õppeaasta jooksul omandatud teadmised ja oskused vastavad aastahindele “nõrk” või “puudulik” või kokkuvõtva sõnalise hinnangule “püüa paremini” või on jäänud hindamata, et ta omandaks temale rakendatud õppekava nõutavad teadmised ja oskused.
- 10.3. Täiendavale õppetööle jäetakse õpilane kuni 2 nädalat pärast õppeperioodi lõppu õppenõukogu otsusega kuni 30. augustini. Õppepäeva pikkus täiendaval õppetööl on kuni 5 õppetundi.
- 10.4. Täiendavale õppetööle jäetud õpilane täidab õpetaja vahetel juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, mis toetavad nõutavate teadmiste ja oskuste omandamist õppeaines.
- 10.5. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja hinnatakse, saadud hinnet või kirjalikku sõnalist hinnangut arvestatakse aastahinde väljapanekul.

11. Gümnaasiumi õpilase täiendavale õppetööle jätmine

- 11.1 Õpilase täiendavale õppetööle jätmise otsustab kooli õppenõukogu kursuse- või kooliastmehinnete alusel.
- 11.2 Täiendavale õppetööle jäetakse gümnaasiumi õpilane õppeainetes, milles tema kursusehinne on “nõrk” või “puudulik” või on jäänud hindamata, et ta omandaks temale rakendatud õppekava nõutavad teadmised ja oskused ainult õpilase kirjalikul soovil.
- 11.3 Täiendavale õppetööle jäetakse õpilane pärast õppeperioodi lõppu õppenõukogu otsusega 5–10 õppepäevaks kuni 30. augustini.
- 11.4 Gümnaasiumiastme õpilase täiendav õppetöö on iseseisev töö.
- 11.5 Täiendava õppetöö tulemusi arvestatakse kursuse- ja/või kooliastmehinde väljapanekul.

12. Õpilase järgmise klassi üleviimine

- 12.1 Õpilase järgmise klassi üleviimise otsustab kooli õppenõukogu kokkuvõtivate hinnete või kokkuvõtivate sõnaliste hinnangute alusel.
- 12.2 Õpilase, kes on jäetud täiendavale õppetööle, üleviimine järgmise klassi otsustab õppenõukogu hiljemalt 30. augustiks.
- 12.3 Gümnaasiumi õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, viiakse pärast täiendavat õppetööd üle järgmise klassi, kui ta täitis täiendava õppetöö ülesanded rahuldavalt.

13. Klassikursuse kordamine

- 13.1 Õpilase klassikursust kordama jätmise otsustab kooli õppenõukogu kokkuvõtivate hinnete või kokkuvõtivate sõnaliste hinnangute alusel.
- 13.2 Õpilase klassikursust kordama jätmise otsustatakse hiljemalt 30. augustiks.
- 13.3 Põhikooli õpilane jäetakse klassikursust kordama erandjuhul õppenõukogu põhjendatud otsusega, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines pandud välja aastahinne “puudulik” või “nõrk”, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muud koolis rakendatavaid tugisüsteeme.
- 13.4 Õppenõukogu kaasab otsuse tegemisel õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema välja toodud kaalutused, millest tulenevalt on leitud, et õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks on otstarbekas jätta õpilane klassikursust kordama.

14. Hindamine individuaalse õppekava alusel

- 14.1 Õpilast, kes õpib individuaalse õppekava järgi, hinnatakse vastavalt individuaalses õppekavas ette nähtud hindamise korrale.
- 14.2 Põhikooli õpilase tööle, kes õpib individuaalse õppekava järgi, võib teha märke “Hinnatud individuaalse õppekava alusel”.
- 14.3 Põhikooli õpilane, kes õpib individuaalse õppekava järgi, viiakse üldjuhul üle järgmise klassi kui tema kokkuvõtavad hinded on vähemalt “rahuldavad”.

15. Õpilase käitumise hindamise alused

- 15.1 Õpilase käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis ning väljaspool kooli (Lisa 2).
- 15.2 Käitumise hindamise eesmärk on suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täitma kooli kodukorra nõudeid.
- 15.3 Õpilaste käitumist hinnatakse põhikoolis üks kord veerandis ning gümnaasiumis üks kord poolaastas.
- 15.4 Käitumise hinne kantakse e-päevikusse ja klassitunnistusse.
- 15.5 Kokkuvõtlik käitumise aastahinne kantakse õpilasraamatusse.
- 15.6 Kui õpilasel on üleastumisi hindamise vaheaegadel, siis on klassijuhataja kohustus hinnata õpilast tihemini (näiteks üks kord nädalas või iga päev). Seejuures fikseeritakse hinne e-päevikus ja teatatakse sellest ka lapsevanematele.
- 15.7 Ajutist tihendatud järeelvalvet on vaja teostada, kui :
  - 15.7.1 õpilane jätab pidevalt mingi kohustuse tegemata;
  - 15.7.2 õpilane täidab kohustusi lohakalt;
  - 15.7.3 õpilase õppeedukus on järsult langenud;
  - 15.7.4 õpilane puudub põhjuseta koolist.
- 15.8 Õpilase käitumise hindamist teostab klassijuhataja alljärgnevalt:
  - 15.8.1 hindab klassiaktiiviga õpilaste käitumist s.t., et arutatakse iga lapse puhul eraldi tema käitumist;
  - 15.8.2 arvestab aineõpetajate poolt e-päevikusse pandud hinde;
  - 15.8.3 teeb kokkuvõtte märkustest, hilinemistest ja puudumistest klassipäeviku lisas ning arvestab neid lõpliku hinde panemisel;
  - 15.8.4 arvestab väljastpoolt kooli laekunud infot oma õpilase käitumise kohta.
- 15.9 Lõpliku hinde vormistab klassijuhataja.
- 15.10 „Mitterahuldava“ käitumise hinne väljapanemise otsustab kooli õppenõukogu.

16. Hindamisest teavitamine

- 16.1 Kooli õppekavas sätestatud õpilaste hindamise põhimõtted ja kord on kättesaadav lapsevanemale, eestkostjale või hooldajale (edaspidi *lapsevanem*), õpilasele ja õpetajale ning avalikustatud kooli kodulehel.
- 16.2 Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid.
- 16.3 Lapsevanemal on õigus saada teavet õpilase teadmiste ja oskuste ning käitumise hindamise põhimõtete ja korra kohta ning saada teada oma lapse hindeid või tema teadmistele ja oskustele antud hinnanguid.
- 16.4 Teadmiste ja oskuste hindamise põhimõtteid ja korda tutvustavad õpilastele klassiõpetajad ja aineõpetajad.
- 16.5 Õpitulemuste hindamise põhimõtteid ja korda tutvustab õpilastele klassi- või aineõpetaja õppeveerandi või kursuse algul.
- 16.6 Õpilasel on õigus saada õpetajatelt oma hinnete kohta teavet õpetajatelt, klassijuhatajalt ja e-päeviku kaudu.
- 16.7 Õpitulemuste ja käitumise hindamise põhimõtteid ja korda tutvustatakse lastevanematele klassi lastevanemate koosolekul, soovi korral ka individuaalselt.
- 16.8 Protsessi-, arvestuslik-, kujundav- ja tasemehinded tehakse lapsevanemale teatavaks õpilaspäeviku ja e-kooli hinnetelege kaudu.
- 16.9 E-kooli hinnetelegend 3. - 9. klassi õpilastele antakse klassijuhataja poolt välja kord õppeveerandis kolm nädalat enne veerandi lõppu lapsevanema soovil.
- 16.10 E-kooli hinnetelegend gümnaasiumiastme õpilastele antakse mõlema poolaasta keskel lapsevanema soovil.
- 16.11 Kokkuvõtvad hindend tehakse lapsevanemale teatavaks e-kooli või õpilasraamatu kaudu. Klassitunnistuse väljatrüki saab lapsevanem õppeaasta lõppus, erandjuhul ka õppeaasta jooksul lapsevanema nõudmisel.

17. Hinde ja hinnangu vaidlustamine ning vaidlusküsimuste lahendamine

- 17.1 Õpilasel ja vanemal on õigus hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada kümne õppepäeva jooksul pärast hinde või hinnangu teada saamist kirjalikus vormis.
- 17.2 Hinde pannud õpetaja on kohustatud selgitama hindamise põhimõtteid, korda ja hindekriteeriume ning põhjendama hinde õigsust ja nõuetele vastavust.
- 17.3 Vaidlusi vaatab läbi kooli direktor, teeb otsuse ja teavitab sellest õpilast ja lapsevanemat viie tööpäeva jooksul pärast otsuse vastuvõtmist.
- 17.4 Kui õpilane või lapsevanem ei ole kooli juhtkonna või õppenõukogu otsusega nõus, võib ta pöörduda kooli õppe- ja kasvatustegevuse üle riiklikku järeelvalvet teostava ametniku poole viie tööpäeva jooksul arvates otsuse teadasaamisest.

Lisa 1

1. ja 2. klassi õpilaste sõnalise hindamise kriteeriumid ja põhimõtted

1. *Emakeele ja eesti keele hindamine:*
  - 1.1 Kasutatakse nelja hinnangut:
  - 1.2 “Väga tubli”:
    - 1.2.1 Lugemine: Loeb õpitud teksti soravalt ja veatult. Võõra teksti pikemad sõnad loeb veerides ja parandab ise suunamisel vea. Saab loetust aru, oskab vastata küsimustele.
    - 1.2.2 Kirjutamine: Tähekujud õiged, jätkab tööd veatult etteantud näidise järgi. Töö välimus on korrektne ja puhas.
    - 1.2.3 Suuline väljendusoskus: Väljendab oma mõtteid arusaadavalt. Koostab pildi järgi lauseid. Õpib luuletuse pähe veatult.
  - 1.3 “Tubli”:
    - 1.3.1 Lugemine: Loeb õpitud teksti soravalt, esineb 1-2 komistust või viga. Võõra teksti pikemaid sõnu veerib, teeb vigu, suunamisel parandab. Saab loetud tekstist aru lisaküsimuste abil.
    - 1.3.2 Kirjutamine: Tähekujud õiged, üksikute eksimustega. Teeb üksikuid vigu etteantud näidise järgi kirjutamisel. Töö välimus on konkreetne ja puhas, üksikute puudustega.
    - 1.3.3 Suuline väljendusoskus: Väljendab oma mõtteid arusaadavalt, lauseehitus konarlik. Koostab pildi järgi lauseid, vajab suunamist. Õpib luuletuse pähe 1-2 veaga.
  - 1.4 “Vajab harjutamist”:
    - 1.4.1 Lugemine: Loeb õpitud teksti veerides ja vigadega. Võõra teksti loeb veerides ja vigadega. Suudab vastata lihtsatele küsimustele, vastused napisõnalised.
    - 1.4.2 Kirjutamine: Tähekujudes esineb eksimusi. Esineb vigu etteantud näidise järgi kirjutamisel, suunamisel saab hakkama. Töö välimus lohakas, palju sodimist.
    - 1.4.3 Suuline väljendusoskus: Suunamisel ja abistamisel suudab oma mõtteid väljendada. Pildi järgi ütleb seosetuid või mittesobivaid lauseid. Õpib luuletuse pähe vigadega (ligilähedaselt).
  - 1.5 “Püüa paremini”:
    - 1.5.1 Lugemine: Ei suuda sõnu kokku lugeda. Ei suuda lugeda võõrast teksti. Ei saa aru loetud tekstist, ei suuda küsimustele vastata.
    - 1.5.2 Kirjutamine: Kirjutab lohakalt, tähekujud enamuses valed. Etteantud näidise järgi kirjutada ei oska (ka abistamisel mitte). Töö üldiselt määratud, töö ebaselge.
    - 1.5.3 Suuline väljendusoskus: Ei suuda oma mõtteid väljendada, ka abistamisel mitte. Pildi järgi lauseid koostada ei suuda. Luuletust pähe õppida ei suuda.
2. *Matemaatika sõnaline hindamine:*
  - 2.1 Kasutatakse nelja hinnangut:
  - 2.2 “Väga tubli”. On taibukas ja aktiivne, suudab jälgida ning kaasa töötada, arvutamisel ei tee vigu õpetatavad mõisted omandab ja kasutab õigesti, kirjutamisel numbrikujud õiged. Koostab ise matemaatilisi jutukesi, vihikud puhtad ja korrektsed.
  - 2.3 “Tubli”. On taibukas, töötab kaasa, tähelepanu kaldub mõnikord kõrvale arvutamisel esineb üksikuid vigu, suudab need tähelepanu juhtimisel parandada. Mõisted omandab, eksib nende kasutamisel, kirjutamisel esineb numbrikujudes üksikuid eksimusi, matemaatilise jutukese koostamisel vajab abi, vihikud on puhtad, üksikute parandustega.
  - 2.4 “Vajab harjutamist”. Ei saa enamasti kõigest aru, tähelepanu on hajutatud, arvutamisel esineb vigu, parandamisel vajab abi. Kõiki mõisteid ei ole omandanud ja eksib sageli. Numbrid on kirjutatud lohakalt. Matemaatilisi jutukesi koostab õpetaja abiga, vihikud on lohakad, esineb palju parandusi.
  - 2.5 “Püüa paremini”. Ei saa millestki aru, tähelepanu puudub, mõisteid ei omanda ega kasuta. Numbrid ei ole õige kujuga, arvutada ei oska ega suuda ise parandada ka juhendamisel. Matemaatilise jutukesega toime ei tule. Vihikud väga lohakad ja määratud.
3. *Loodusõpetuse ja inimeseõpetuse sõnaline hindamine:*
  - 3.1 Kasutatakse nelja hinnangut:
  - 3.1.1 “Väga tubli”. Aktiivselt töötab tunnis kaasa, mõtleb, arutleb, ütleb välja oma arvamuse, jätab meelde põhilise.
  - 3.1.2 “Tubli”. Töötab tunnis kaasa, vahel avaldab suunamisel oma arvamust, jätab põhilise meelde.
  - 3.1.3 “Vajab harjutamist”. On raskusi kaasatöötamisega, aga huvitub töötulemusest, ütleb oma arvamuse küsimisel, midagi jääb õpitust meelde.
  - 3.1.4 “Püüa paremini”. Ei suuda kaasa töötada, ei huvitu töötulemusest, meelde ei jää midagi, oma arvamust ei ilmuta.

4. *Kunstiõpetuse ja tööõpetuse sõnaline hindamine:*
- 4.1 Kasutatakse kolme hinnangut:
- 4.1.1 “Väga tubli”: Tööpind kasutatud vastavalt juhendamisele. Jälgib täpselt õpetaja juhiseid. Töö teostamisel on loov. Töö puhas ja korrektne.
- 4.1.2 “Tubli”: Esineb ebaõiget paberipinna kasutamist. Jälgib juhiseid, kuid eksib. Vähe loovust. Esineb üksikuid määrimisi ja ebatäpsusi.
- 4.1.3 “Vajab harjutamist”: Ei suuda ilma abita paberipinda kasutada ega jälgida juhiseid, teeb osa nõutust ligilähedaselt, loovust ei ilmuta. Töö on enamasti lohakas ja ebatäpne.
5. *Kehalise kasvatus sõnaline hindamine:*
- 5.1 Kasutatakse kolme hinnangut:
- 5.2 Suuline hinnang, mis tuleneb järgmistest punktidest: õpilase võimete kohasest tööst, aktiivsusest ja püüdlikkusest; tunniks vajaliku varustuse ja riietuse olemasolust; võimaluse piires enda pesemine pärast tundi; oskusest tegutseda kollektiivis.
- 5.2.1 “Väga tubli”: Osaleb aktiivselt ja püüdlikult võimete kohases tegevuses. Oskab tegutseda kollektiivis.
- 5.2.2 “Tubli”: Osaleb võimete kohases tegevuses. Aeg-ajalt vajab suunamist kollektiivses tegevuses.
- 5.2.3 “Vajab harjutamist”: Tähelepanu hajutatud ja vajab sageli tegevuskirjelduse kordamist. Kollektiivses tegevuses ei leia rakendust.
6. *Muusikaõpetuse sõnaline hindamine:*
- 6.1 Kasutatakse kolme hinnangut:
- 6.1.1. “Väga tubli”: Laulab puhtalt ja iseseisvalt. Laulu esitus on emotsionaalne ja ilmekas. Sõnad peas. On aktiivne, osaleb vestluses kuulatud muusikapalast. Ülesanded noodivihikus täidab vigadeta, korrektselt ja puhtalt. Omandab õpetatavad teadmised muusikas ja kasutab neid oskuslikult harjutustes.
- 6.1.2. “Tubli”: Laulab puhtalt ja iseseisvalt. Sõnad peas. Võiks olla aktiivsem, ei osale vestluses. Ülesanded noodivihikus üksikute vigadega, kuid puhtad. Omandab teadmised muusikas, kuid vajab abi ülesannete lahendamisel.
- 6.1.3. “Vajab harjutamist”: Laulab keskpäraselt, vajab tuge laulmisel. Sõnades esineb üksikuid eksimusi. Tunnis aktiivne vestluses ja mängudes. Ülesanded noodivihikus üksikute vigadega, kuid puhtad. Suudab tähelepanu juhtimisel ise vea parandada. Omandab hästi teadmised muusikas, on püüdlik.

Lisa 2

Käitumise hindamise alused

1. *Käitumine õppetunnis:*
  - 1.1 valmisolek õppetunniks (motivatsioon);
  - 1.2 õppevahendite olemasolu, korrashoid;
  - 1.3 hilinemine ja puudumine;
  - 1.4 ebaausus (mahakirjutamine, valetamine, võltsimine, julgus tõtt rääkida, salgamine, enese ülehindamine);
  - 1.5 kasutatav sõnavara;
  - 1.6 kõnemaneeer;
  - 1.7 viisakustoimingud;
  - 1.8 kaaslaste abistamine, sallivus, halastus;
  - 1.9 kuulamis- ja vaatamisoskus, eneseväljendus;
  - 1.10 allumine õpetaja nõudmistele;
  - 1.11 häbematu suhtumine õpetajasse;
  - 1.12 õpetaja ja kooli töötaja solvamine;
  - 1.13 korranõuete eiramine;
  - 1.14 omavoliline rääkimine ja kaaslaste, õpetaja segamine;
  - 1.15 dresside kandmine tundides (v.a. kehaline kasvatus);
  - 1.16 ebaõpilaslik välimus (paljastatud kehaosad, ohtlikud jalanõud jne.).
2. *Käitumine vahetunnis:*
  - 2.1 üldkasutatavate ruumide kasutamine (garderoob, WC, aula, võimla, koridorid);
  - 2.2 lahkumine koolimajast (keelatud tundide ajal);
  - 2.3 suitsetamine koolis ja kooliümbruses;
  - 2.4 puhtuse hoidmine klassis ja koolis üldse;
  - 2.5 trügimine, lõhkumine, kaaslaste norimine, kiusamine ja vägivaldsemine, kaasõpilaste ja õpetajate ahistamine (müra tekitamine, lärmamine, mürgiste ainete kaasatoomine ja kasutamine jne.).
3. *Iseteenindamine:*
  - 3.1 käitumine sööklas ja puhvetis;
  - 3.2 suhtlemine teenindava personaliga sööklas;
  - 3.3 enese järelt koristamine;
  - 3.4 toiduainete, jookide ja taara toomine klassidesse ja koridoridesse;
  - 3.5 söömine tunnis ja koridorides;
  - 3.6 näsutamine tunnis, üritustel, laval esinemise ajal jne.;
  - 3.7 korrapidaja kohustuste täitmine klassis;
  - 3.8 puhtuse ja korra hoidmine võimla garderoobis.
4. *Käitumine võistlustel, üritustel, pidudel, koolis ja väljaspool kooli:*
  - 4.1 õigeaegne kohalolek;
  - 4.2 vahetusjalatsite kandmine;
  - 4.3 suhtlemine kaaslastega, täiskasvanutega;
  - 4.4 aktiivne osalemine;
  - 4.5 üritustele vastava riietuse kandmine;
  - 4.6 huligaanitsemine, ropendamine, alkoholi tarvitamine, üleoleku näitamine, norimine, solvamine, viibimine kohtades, kus müüakse alkoholi.
5. *Suhtluskultuur:*
  - 5.1 kõnemaneeer on üleolev, väljapaistev, halvustav, räuskav;
  - 5.2 halvustava miimika, žestide kasutamine;
  - 5.3 emakeele õige kasutus(sõnavara);
  - 5.4 tervitamine;
  - 5.5 viisakusavalduste kasutamine (endast vanemate, tütarlaste ja nõrgemate suhtes);
  - 5.6 käibefraaside rohkus kõnes;
  - 5.7 esinemisjulgus, -oskus;
  - 5.8 eneseväljendusoskus;
  - 5.9 teistest lugupidamine;
  - 5.10 iseloomujoonte kujunemine.
6. *Riietus ja välimus:*
  - 6.1 puhtus, korrektsus;
  - 6.2 riietuse eakohasus ja vastavus aastaajale.
7. Kuna kool on õpilase töökoht, siis töö ei kanta silmatorkavaid ehteid, ei kasutata meiki ega eal mittevastavaid riideid. Dress ei ole töörietus, vaid on mõeldud sportimiseks.
8. Õpilase käitumist hinnatakse hindega “eeskujulik”, “hea”, “rahuldav” või “mitterahuldav”.

9. Käitumishindega “eeskujulik” hinnatakse õpilast, kelle puhul üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis ning väljaspool kooli on teistele eeskujuks.
10. Käitumishindega “hea” hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid.
11. Käitumishindega “rahuldav” hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ja täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud eksimusi, mistõttu ta vajab pedagoogide ja lastevanemate tähelepanu ning suunamist.
12. Käitumishindega “mitterahuldav” hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, ei allu õpetajate ega lastevanemate nõudmistele. Erandjuhtudel võib õpilase käitumist hinnata “mitterahuldavaks” ka üksiku ühiskonna- või kõlblusvastase teo eest.
13. Käitumise aastahindeks pannakse “mitterahuldav” kooli õppenõukogu otsuse alusel. Selleks esitab klassijuhataja õppenõukogule põhjenduse, milles on arvestatud õpilasesinduse seisukohti ja ettepanekuid.